

■ TRIBUNA POLITICA

La protecziun civila

DA CHRISTIAN RATHGEB,
PRESIDENT DA LA REGENZA

Spèr la polizia, ils pum-piers, ils fatgs da sanadad ed ils manaschis tecnics è la protecziun civila ina da las tschintg organisaziuns da la protecziun da la populaziun. Oriundamain installada per dumagnar las consequenzas da conflicts armads vegn la protecziun civila duvrada oz spezialmain per dumagnar eveniments d'ina situaziun speziala ed extraordinaria. Quai èn eveniments che na pon betg vegnir dumagnads cun meds ordinaris.

La protecziun civila è la suletta organisaziun civila che po garantir la capaciad d'intervenziun da las autoritads en cas d'eveniments grevs che duran ditg. Ed ella è er la suletta organisaziun civila che po sustegnair, rinforzar e distgargiar las autras organisaziuns a lunga vista. Ultra da quai presta ella er lavurs spezialisadas, sco per exempel sustegnair ils stabs directivs dal chantun e da las vischnancas, alarmer la populaziun, metter a disposiziun l'infrastructura da protecziun, assister persunas ch'èn senza tetg e che tschertgan asil, proteger bains culturals, realisar salvaments difficils sco er liquidar lavurs da reparaziun.

Perquai che blers eveniments capitan senza ch'els s'annunziassan po la protecziun civila prestar ses servetsch praticamain senza temp da preparaziun e per part schizunt directamain. Perquai ch'ella po vegnir clamada a l'acziun a curta vista e grazia a sia capaciad d'intervenziun è la protecziun civila ina partenaria indispensabla da la protecziun da la populaziun da noss chantun.

L'ultim temp è la protecziun civila vegnida clama-

da en acziun en la fasa acuta u en la fasa da restabiliment en connex cun il dumogn dals suandants eveniments da la natira: bova en la Val Parghera sin il territori communal da Domat (2013): 389 appartegnents han prestà 1762 dis da servetsch; bova en la Val S-charl (2015): 350 dis da servetsch. Allontanament da donns e reparaziun d'infrastructuras.

Tenor il dretg federal pon las persunas che fan protecziun civila er vegnir engaschadas per prestar lavurs a favur da las vischnancas ed a favur da la communitad. L'ultim temp ha la protecziun civila per exempel prestà tranter auter servetschs tar las suandantas occurrenzas: maraton da passlung da l'Engiadina, cursas da chavals a Maiavilla sco er agid da las abitantas e dals abitants a midar chasa en chasas d'attempads e da tgira sanadas u construidas da nov.

Ina impurtanza adina pli grondha survegn il servetsch d'appartegnents da la protecziun civila tar l'assistenza da persunas che tschertgan asil. Dapi il cumenzament da november da l'onn passà han fin ussa 238 appartegnents da la protecziun civila prestà 1612 dis da servetsch per assister e tgirar persunas che tschertgan asil. Ins sto far quint che l'affluenza da persunas che tschertgan asil vegn a crescer anc ina giada

il proxim temp en noss chantun. En quest connex poss jau constatar che la protecziun civila è en cas da garantir er l'assistenza d'indumber da persunas che tschertgan asil che surpasa il dumber actual. Sch'il dumber d'appartegnents da las unitads d'assistenza spezialisadas da las cumpagnias da protecziun civila na basta betg ston per quest intent vegnir clamads a curta vista u ston vegnir engaschads en il rom dals curs da repetiziun ulteriurs appartegnents da la protecziun civila da las autras unitads da las cumpagnias da protecziun civila per assister e tgirar persunas che tschertgan asil. Quai muntass però ina chorgia betg irrelevanta per l'economia.

La protecziun civila sa basa sin in'obligaziun da servetsch naziunala. Obligads da far servetsch da protecziun civila èn umens cun dretg da burgais svizzer ch'èn vegnids declerads sco abels per il servetsch militar e che na fan ni servetsch militar ni servetsch civil. L'obligaziun da far servetsch da protecziun civila cumenza l'onn che la persuna obligada survegn 20 onns e dura fin la fin da l'onn ch'ella survegn 40 onns. Actualmain èn var 2500 persunas obligadas da far servetsch da protecziun civila en il Grischun.

Il 1. da schaner 2016 è entrata en vigur la lescha davart la protecziun civila dal chantun Grischun ch'il cussegl grond ha deliberà unanimamain ils 16 da zercladur 2015. Fin lura era la protecziun civila reglada en la lescha davart l'agid en cas da catastrofas. Cun la nova atgna lescha moderna davart la protecziun civila ha il legislatur cun dretg punctuà la grondha impurtanza da la protecziun civila per noss chantun.